

Fiktiivisen aineiston asiansanoitus ja kenttien 650 ja 655 termijärjestys

Aineistossa käsitelty aihe tai lajityyppi tallennetaan käyttäen auktorisoitujen asiansanoitusten ja ontologioiden ([KAUNO](#), [YSO](#), [SLM](#), [YSO-paikat](#)) termejä.

Aihe (yleensä)

Aiheen kuvailuun käytetään KAUNO-ontologiaa tai YSO-ontologiaa kuvailuorganisaation käytännön mukaisesti. Tässä ohjeessa 650-kentän esimerkeissä on käytetty fiksiiviselle aineistolle suunnitellun KAUNO-ontologian termejä.

KAUNO sisältää myös YSO:n käsitteet, koska KAUNO on linkitetty YSOon ja YSO täydentää sitä mm. lähierarkian osalta. [Ohjeet](#) sanastotunnuksen merkintään löytyvät Finto-palvelun sivuilta.

Fiktioaineistosta kuvaillaan seuraavat seikat. Marc21-formaattia käyttävissä organisaatioissa tiedot merkitään kenttään 650:

- teoksen aiheet ja ydinteemat
- teoksen toimijat (ryhmänimi)
- teoksen tapahtumapaikka (ryhmänimi)
- teoksen tapahtuma-aika (ei-numeerinen termi)
- muut mm. typografiaan, luettavuuteen ja julkaisuhistoriaan liittyvät seikat sekä kirjallisuustutkimuksen termit

Teoksen piirteet pyritään kuvailemaan tarkimmalla mahdollisella asiansanalla, mutta tiedonhaun helpottamiseksi on mahdollista käyttää myös aihetta yleisemmin kuvailevaa termiä; tällaisia termejä ovat esimerkiksi *yksinäisyys*, *tunteet*. Esimerkiksi saman teoksen aiheen voi tarvittaessa kuvailla usealla termillä – *ystävyyys*, *erilaisuus*, *elämänodotukset*. KAUNOa käytettäessä termiryhmän voi tarkistaa KAUNOsta, esim. *sodanjälkeinen aika* kuuluu KAUNOssa termiryhmään Aika, *ajankuvaus* kuuluu termiryhmään Teema.

Huom. KAUNON termiryhmien tarkistustyö on meneillään. Jos huomaat termiryhmissä virheitä tai epäloogisuuksia voit antaa palautetta osoitteeseen: ykl-kauno@kirjastot.fi

Esimerkkejä:

245 1 0 †a Uuden nimen tarina : †b nuoruus / †c Elena Ferrante ; suomentanut Helinä Kangas.

650 7 †a ystävyys †2 kauno/fin †0 [linkki] → *aiheen kannalta keskeisin teema*

650 7 †a erilaisuus †2 kauno/fin †0 [linkki] → *muut tiedonhaun kannalta oleelliset teemat*

650 7 †a elämänodotukset †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a avioliitto †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a opiskelu †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a kilpailu (toiminta) †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a ihastus †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a yhteiskunnallinen muutos †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a nuoret aikuiset †2 kauno/fin †0 [linkki] → *keskeiset toimijat*

650 7 †a naiset †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a yliopistot †2 kauno/fin †0 [linkki] → *tapahtumapaikat*

650 7 †a sodanjälkeinen aika †2 kauno/fin †0 [linkki] → *tapahtuma-aika*

245 10 Haudattu jättiläinen /†cKazuo Ishiguro ; suomentanut Helene Bützow.

650 7 †a vanhempi-lapsisuhde †2kauno/fin †0 [linkki] → *aiheen kannalta keskeisin teema*

650 7 †a katoaminen †2kauno/fin †0 [linkki] → *kerronnan kannalta keskeisin teema*

650 7 †a etsintä †2kauno/fin†0 [linkki] → *muut tiedonhaun kannalta oleelliset teemat*

650 7 †a vaellus †2kauno/fin †0 [linkki]
650 7 †a unohtaminen †2kauno/fin †0 [linkki]
650 7 †a nimet †2kauno/fin †0 [linkki]
650 7 †a pojat †2kauno †0 [linkki] → *keskeiset toimijat*
650 7 †a vanhukset †2kauno/fin †0 [linkki]
650 7 †a aviopuolisot †2kauno/fin †0 [linkki]
650 7 †a ylliluonnolliset olennot †2kauno/fin †0 [linkki]
650 7 †a jättiläiset †2kauno/fin †0 [linkki]
650 7 †a saaret †2kauno/fin †0 [linkki] → *tapahtumapaikat*
650 7 †a keskiaika †2kauno/fin †0 [linkki] → *tapahtuma-aika*
650 7 †a kerronta †2kauno/fin †0 [linkki] → *muuta lähinnä ulkokirjallisia ja/tai kirjallisuustutkimuksen termejä*
650 7 †a intertekstuaalisuus †2kauno/fin †0 [linkki]

Lajityyppi

Lajityypin kuvailuun käytetään Suomalaista lajityyppi- ja muotosanastoa (SLM). Marc21-formaattia käyttävissä organisaatioissa tiedot merkitään kenttään 655.

Samana teoksen lajityypit voidaan tarvittaessa kuvailla usealla termillä esimerkiksi *salapoliisikirjallisuus*, *rakkausromaanit*. Täsmällisin termi laitetaan kuvailussa ensimmäiseksi, poikkeuksena 655-kentässä käytetyt kohderyhmä ja/tai materiaalityyppi termit, esimerkiksi *äänikirjat*.

Teoksen kieli ei ole lajityyppi-/muototermi, mutta kaunokirjallisuuden osalta tieto alkukielestä (*englanninkielinen kirjallisuus*, *saksankielinen kirjallisuus*) tallennetaan tarpeen mukaan omaan paikallistietokantaan sanastotunnuksella "local". Sanastotunnusta "local" voidaan käyttää myös termeistä *kaksikieliset teokset* ja *monikieliset teokset*.

Esimerkkejä:

020 9789510421086†qsidottu
245 1 0 †a Uuden nimen tarina : †b nuoruus / †c Elena Ferrante ; suomentanut Helinä Kangas.
655 7 †a psykologiset romaanit †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a kehitysromaanit †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a naiskirjallisuus †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a romaanit †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a kaunokirjallisuus †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a käännökset †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a italiankielinen kirjallisuus †2 local

020 9789510426760
245 1 0 †a Uuden nimen tarina : †b nuoruus / †c Elena Ferrante ; suomentanut Helinä Kangas.
655 7 †a äänikirjat slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a psykologiset romaanit †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a kehitysromaanit †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a naiskirjallisuus †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a romaanit †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a kaunokirjallisuus †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a käännökset †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a italiankielinen kirjallisuus †2 local

Muut kuvailussa käytettävät asiasanakentät: 600, 610, 648, 651

Henkilön tai hahmon nimi asiasanana merkitään kenttään 600. Jos kyseessä on fiktiivinen hahmo (ml. kuvitteellinen eläin ja fiktiivinen suku), merkitään c-osakenttään kaarisulkeissa määre: fiktiivinen hahmo/ fiktiv gestalt tai fiktiivinen yhteisö/fiktiv institution. Todellisen henkilön, yhteisön tai eläimen nimeen ei lisätä "(fiktiivinen...)" -lisämäärettä.

Esimerkkejä:

600 04 †a Mustanaamio †c (fiktiivinen hahmo)
600 34 †a Atreides †c (suku) (fiktiivinen yhteisö)
600 34 †a Ingalls †c (suku) (fiktiivinen yhteisö)
600 04 †a Vauhkonen †c (koira) (fiktiivinen hahmo)
600 14 †a Jansson, Tove. †0(FI-ASTERI-N)000045590
600 34 †a Bach †c (suku)
600 04 †a Laika †c (koira)

Fiktiivinen yhteisönimi tallennetaan kenttään 610. A-osakenttään lisätään nimimuotoon kuvailukielen mukainen määre fiktiivinen yhteisö / fiktiv institution.

Esimerkkejä:

Eija Jansson: Aurikolaiva
610 2 4 †a Aurinkolaiva (fiktiivinen yhteisö)

Seppo Hämäläinen: Vetelä yritys

610 24 †a Stormarket (yhtiö) (fiktiivinen yhteisö)

Anneli Kanto: Häntähoiva ja pätkä

610 24 †a Häntähoiva (fiktiivinen yhteisö)

Avengers : bage of Ultron, cwritten and directed by Josh Whedon

610 24 †a Avengers (fiktiivinen yhteisö)

Fiktiivinen tapahtuma merkitään kenttään 611. A-osakenttään lisätään nimimuotoon kuvailukielen mukainen määre fiktiivinen tapahtuma / fiktiv evenemang.

Esimerkki:

611 24 †a Huispauksen MM-kisat (fiktiivinen tapahtuma)

Toteutumaton tapahtuma merkitään kenttään 611.

Esimerkki:

611 24 †a Olympialaiset †n (12. : †d 1940 †c Helsinki, Suomi)

Sattumus merkitään kenttään 647.

Esimerkki:

647 4 †a Krakataun tulivuorenpurkaus †c (Krakatau, Indonesia : †d 1883)

Numeraalinen aikaa ilmaiseva termi merkitään kenttään 648. Jos aikamääre tallennetaan pelkästään numeroita sisältävässä muodossa (esim. "1982-1985" eikä "1980-luku"), käytetään toisena indikaattorina arvoa 4, osakenttään 2 ei tällöin merkitä sanastotunnusta yso/fin tai yso/swe.

Esimerkki:

648 7 †a 1960-luku †2 yso/fin

648 4 †a 1945

648 4 †a 2000-2009

Fiktiivisen paikan nimi asiasanana merkitään kenttään 651, nimen perään tulee kaarisulkeissa määre: fiktiivinen paikka / fiktiv plats.

Esimerkki:

651 4 †a Savusälpä (fiktiivinen paikka)

651 4 †a Jukola (Häme, Suomi : fiktiivinen paikka)

Todellisen paikan maantieteellinen nimi asiasanana merkitään kenttään 651 ja siinä käytetään YSO-paikat paikkakäsitteistöä.

Esimerkki:

651 7 †a Italia †2 yso/fin †0 [linkki]

Esimerkit

245 10 †a Uuden nimen tarina : †b nuoruus / †c Elena Ferrante ; suomentanut Helinä Kangas.

600 04 †a Lila †c (fiktiivinen hahmo)

600 04 †a Elena †c (fiktiivinen hahmo)

648 7 †a 1960-luku †2 yso/fin

650 7 †a ystävyys †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a erilaisuus †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a elämänodotukset †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a avioliitto †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a opiskelu †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a kilpailu (toiminta) †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a ihastus †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a yhteiskunnallinen muutos †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a nuoret aikuiset †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a naiset †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a yliopistot †2 kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a sodanjälkeinen aika †2 kauno/fin †0 [linkki]

651 7 †a Napoli †2 yso/fin †0 [linkki]

651 7 †a Italia †2 yso/fin †0 [linkki]

655 7 †a psykologiset romaanit †2 slm/fin †0 [linkki]

655 7 †a kehitysromaanit †2 slm/fin †0 [linkki]

655 7 †a naiskirjallisuus †2 slm/fin †0 [linkki]

655 7 †a romaanit †2 slm/fin †0 [linkki]

655 7 †a kaunokirjallisuus †2 slm/fin †0 [linkki]

655 7 †a käännökset †2 slm/fin †0 [linkki]

655 7 †a italiankielinen kirjallisuus †2 local

245 10 Haudattu jättiläinen /†cKazuo Ishiguro ; suomentanut Helene Bützow.

600 04 †a Axl †c (fiktiivinen hahmo)

600 04 †a Beatrice †c (fiktiivinen hahmo)

648 7 †a 500-luku †2 yso/fin

650 7 †a vanhempi-lapsisuhde †2kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a katoaminen †2kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a etsintä †2kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a vaellus †2kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a unohtaminen †2kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a nimet †2kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a pojat †2kauno †0 [linkki]

650 7 †a vanhukset †2kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a aviopuolisot †2kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a ylliuonnolliset olennot †2kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a jättiläiset †2kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a saaret †2kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a keskiaika †2kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a kerronta †2kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a intertekstuaalisuus †2kauno/fin †0 [linkki]

651 7 †a Britteinsaaret †2 yso/fin †0 [linkki]

655 7 †a historialliset romaanit†2slm/fin †0 [linkki]

655 7 †a psykologiset romaanit†2slm/fin †0 [linkki]

655 7 †a vaellusromaanit†2slm/fin †0 [linkki]

655 7 †a romaanit†2slm/fin †0 [linkki]

655 7 †a kaunokirjallisuus†2slm/fin †0 [linkki]

655 7 †a käännökset†2slm/fin †0 [linkki]

655 7 †a englanninkielinen kirjallisuus†2local

245 10 Dunkirk /†c written and directed by Christopher Nolan ; produced by Emma Thomas, Christopher Nolan.

648 7 †a 1940-luku†2yso/fin

650 7 †a toinen maailmansota†2kauno/fin†0[linkki]

650 7 †a sotatoimet†2kauno/fin†0[linkki]

650 7 †a evakuointi†2kauno/fin†0[linkki]

650 7 †a sotilaat†2kauno/fin †0[linkki]

651 7 †a Normandia†2yso/fin †0[linkki]

651 7 †a Ranska†2yso/fin †0[linkki]

655 7 †a sotaelokuvat†2slm/fin†0[linkki]

655 7 †a toimintaelokuvat†2slm/fin†0[linkki]

655 7 †a draamaelokuvat†2slm/fin†0[linkki]

655 7 †a historialliset elokuvat†2slm/fin†0[linkki]

655 7 †a elokuvat†2slm/fin†0[linkki]

245 10 Idän pikajunan arvoitus /†cdirected by Kenneth Branagh ; written by Michael Green ; based upon the novel by Agatha Christie ; director of photography Haris Zambarloukos ; music by Patrick Doyle.

600 14 †a Poirot, Hercule †c(fiktiivinen hahmo)

648 7 †a 1930-luku†2yso/fin

650 7 †a murha†2kauno/fin †0 [linkki]

650 7 †a Idän pikajuna †2kauno/fin †0[linkki]

650 7 [7 ja junat](#) 2kauno/fin [0](#)[linkki]
655 7 [7 ja rikoselokuvat](#) 2slm/fin [0](#)[linkki]
655 7 [7 ja jännityselokuvat](#) 2slm/fin [0](#)[linkki]
655 7 [7 ja salapoliisielokuvat](#) 2slm/fin [0](#)[linkki]
655 7 [7 ja filmatisoinnit](#) 2slm/fin [0](#)[linkki]
655 7 [7 ja elokuvat](#) 2slm/fin [0](#)[linkki]

245 10 Kun jälleensynnyin hirviönä. | n6 / [7 cluoja](#): Fuse ; manga: Taiki Kawakami ; hahmosuunnittelu: Mitz Vah ; japanista suomentanut Kim Sariola.

600 04 [7 ja Mikami](#) [7 c](#)(fiktiivinen hahmo)
650 7 [7 ja jälleensyntyminen](#) 2kauno/fin [0](#)[linkki]
650 7 [7 ja hirviöt](#) 2kauno/fin [0](#)[linkki]
655 7 [7 ja mangat](#) 2slm/fin [0](#)[linkki]
655 7 [7 ja fantasiasarjakuvat](#) 2slm/fin [0](#) [linkki]
655 7 [7 ja sarjakuvasuovitukset](#) 2slm/fin [0](#)[linkki]
655 7 [7 ja sarjakuvat](#) 2slm/fin [0](#)[linkki]
655 7 [7 ja kaunokirjallisuus](#) 2slm/fin [0](#)[linkki]
655 7 [7 ja käännökset](#) 2slm/fin [0](#)[linkki]
655 7 [7 ja japaninkielinen kirjallisuus](#) 2local

245 10 Herra Hirmu ja hurja torakkaimuri / [7 cllkka](#) Olavi.

600 04 [7 ja Eerika](#) [7 c](#)(fiktiivinen hahmo)
600 04 [7 ja Elmeri](#) [7 c](#)(fiktiivinen hahmo)
600 04 [7 ja Herra Hirmu](#) [7 c](#)(fiktiivinen hahmo)
650 7 [7 ja mysteerit](#) 2kauno/fin [0](#)[linkki]
650 7 [7 ja katoaminen](#) 2kauno/fin [0](#)[linkki]
650 7 [7 ja torakat](#) 2kauno/fin [0](#)[linkki]
650 7 [7 ja lapset \(ikäryhmät\)](#) 2kauno/fin [0](#)[linkki]
650 7 [7 ja sisarukset](#) 2kauno/fin [0](#)[linkki]
650 7 [7 ja naapurit](#) 2kauno/fin [0](#)[linkki]
655 7 [7 ja lastenkirjallisuus](#) 2slm/fin [0](#)[linkki]
655 7 [7 ja romaanit](#) 2slm/fin [0](#)[linkki]
655 7 [7 ja kaunokirjallisuus](#) 2slm/fin [0](#) [linkki]
655 7 [7 ja suomenkielinen kirjallisuus](#) 2local

245 10 [7 ja Seitsemän veljestä](#) / [7 c](#) Aleksis Kivi ; kääntänyt Juha Hurme.

650 7 [7 ja suomalaisuus](#) 2 kauno/fin [0](#) [linkki]
650 7 [7 ja aikuistuminen](#) 2 kauno/fin [0](#) [linkki]
650 7 [7 ja sosialisaatio](#) 2 kauno/fin [0](#) [linkki]
650 7 [7 ja yhteiskunta](#) 2 kauno/fin [0](#) [linkki]
650 7 [7 ja veljet](#) 2 kauno/fin [0](#) [linkki]
651 4 [7 ja Jukola \(Häme, Suomi : fiktiivinen paikka\)](#)
655 7 [7 ja kehitysromaanit](#) 2 slm/fin [0](#) [linkki]
655 7 [7 ja kollektiiviromaanit](#) 2 slm/fin [0](#) [linkki]
655 7 [7 ja klassikot](#) 2 slm/fin [0](#) [linkki]
655 7 [7 ja romaanit](#) 2 slm/fin [0](#) [linkki]
655 7 [7 ja kaunokirjallisuus](#) 2 slm/fin [0](#) [linkki]
655 7 [7 ja suomenkielinen kirjallisuus](#) 2 local

245 10 [7 ja Unennäköjä](#) / [7 c](#) Katinka Sarjanoja.

600 04 †a Étain †c (fiktiivinen hahmo)
600 04 †a Elbren †c (fiktiivinen hahmo)
650 7 †a valtataistelu †2 kauno/fin †0 [linkki]
650 7 †a kapinat †2 kauno/fin †0 [linkki]
650 7 †a kaappaukset †2 kauno/fin †0 [linkki]
650 7 †a ennustukset †2 kauno/fin †0 [linkki]
650 7 †a vallanjako †2 kauno/fin †0 [linkki]
650 7 †a viholliset †2 kauno/fin †0 [linkki]
650 7 †a kapinalliset †2 kauno/fin †0 [linkki]
651 4 †a Savusälpä (fiktiivinen paikka)
655 7 †a fantasiakirjallisuus †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a trilogiat †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a romaanit †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a kaunokirjallisuus †2 slm/fin †0 [linkki]
655 7 †a suomenkielinen kirjallisuus †2 local